

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 256/2013-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. júna 2013 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti B., s. r. o., K., zastúpenej JUDr. V. K., K., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 36 C 194/2012, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti B., s. r. o., odmieta ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. mája 2013 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti B., s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 36 C 194/2012 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Zo sťažnosti vyplýva, že napadnuté konanie bolo začaté 23. novembra 2000 na podklade návrhu právneho predchodcu sťažovateľky, B., ktorým sa proti odporcom domáhal zaplatenia peňažnej sumy z dôvodu nezaplatenia nájomného a úhrad za služby spojené s bývaním podľa predpisu za rok 1998. Okresný súd vydal vo veci 27. januára 2003 platobný rozkaz sp. zn. 1 Ro 10889/00, ktorý však uznesením zo 14. novembra 2003 zrušil z dôvodu, že platobný rozkaz nebolo možné doručiť odporcom do vlastných rúk. Sťažovateľka žiadala podaním z 11. augusta 2009 a následne podaním zo 17. januára 2011 o poskytnutie informácie o stave konania a oznámenie čísla konania, pod ktorým okresný súd predmetnú vec vedie. Okresný súd prostredníctvom svojho predsedu však až na základe sťažnosti z 11. mája 2012 podanej podľa § 62 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“) prípisom z 25. mája 2012 sťažovateľke oznámil, že uvedený spis nie je možné fyzicky nájsť a pravdepodobne došlo k jeho strate.

Sťažovateľka ďalej opisuje dôvody, pre ktoré podaním z 8. januára 2013 požiadala o zámenu na strane navrhovateľa z dôvodu, že je právnu nástupkyňou pôvodného navrhovateľa – B.. Svoje nástupníctvo odvodzuje od uznesenia M. z 30. – 31. októbra 2008, ktorým M. schválilo nepeňažný vklad podľa § 59 ods. 4 Obchodného zákonníka do spoločnosti B., s. r. o., k 1. januáru 2009, ktorým sú *„veci, práva a záväzky, práva z priemyselného duševného vlastníctva a iné majetkové hodnoty, ktoré patria a slúžia na prevádzkovanie B., vrátane práv a povinnosti z pracovnoprávnych vzťahov zamestnancov“*.

Sťažovateľka v sťažnosti poukazuje najmä na skutočnosť, že spor nebol do podania sťažnosti právoplatne skončený, a *„má za to, že ide o nemalé prieťahy predovšetkým vzhľadom na dĺžku trvania celého súdneho konania - viac ako 12 rokov.*

Navrhovateľ zdôrazňuje, že ak by v tejto právnej veci, ktorá začala v roku 2000, súd (odporca) konal dostatočne rýchlo, tak by vec smerovala ku konečnému rozhodnutiu. Navrhovateľ sa pritom nedopustil ničoho, čo by malo za cieľ mariť alebo zdržovať priebeh konania...

Súd nebol ochotný pristupovať k predmetnej veci s primeranou vážnosťou a adekvátne k tomu ju neriešil, resp. vo veci nekonal. Právne postavenie navrhovateľa je neisté a doposiaľ trvá...

Okresný súd Košice II však nekonaním vo veci nielenže neplní úlohu garanta základných práv a slobôd sťažovateľa, ako aj jeho zákonom chránených záujmov, ale svojou nečinnosťou a stratou súdneho spisu spôsobuje stav právnej neistoty. Navrhovateľ má za to, že konanie Okresného súdu Košice II vedené pod sp. zn. 1 Ro 10889/00, toho času pod sp. zn. 36 C/194/2012 je možné charakterizovať ako konanie s prietiahmi...

Navrhovateľ je toho názoru, že v jeho prípade nemožno považovať za dostatočné len samotné deklarovanie porušenia práva. ... Vzniknuté prietahy v predmetnom konaní už nie je možné odstrániť, ani zásadne napraviť, preto sa navrhovateľ domáha nápravy tak preventívneho, ako aj kompenzačného charakteru. Priznanie finančného zadosťučinenia v danej výške navrhovateľ požaduje aj z dôvodu, že štátne orgány musia niesť zodpovednosť za porušovanie základných ľudských práv a slobôd. Pri stanovení výšky primeraného finančného zadosťučinenia žiada navrhovateľ vychádzať zo záujmov ochrany ústavnosti a zo zásad spravodlivosti, o ktoré sa opiera Európsky súd pre ľudské práva, keď priznáva spravodlivé zadosťučinenie podľa čl. 41 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd aplikovaných na konkrétne skutočnosti toho - ktorého prípadu.“.

V súvislosti so skutočnosťami uvedenými v sťažnosti sťažovateľka žiada, aby ústavný súd vydal takéto rozhodnutie:

„Základné právo navrhovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky bolo postupom odporcu - Okresného súdu Košice II - v konaní vo veci vedené pod sp. zn. 36 C/194/2012 porušené.

Okresnému súdu Košice II prikazuje, aby v konaní vo veci vedenej pod sp. zn. 36 C/194/2012 konal bez zbytočných prietahov.

Navrhovateľovi priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 12.000,- eur, ktoré je mu Okresný súd Košice II povinný zaplatiť do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Odporca... je povinný uhradiť navrhovateľovi trovy právneho zastúpenia vo výške 331,13 eur za 2 úkony právnych služieb... na účet jeho právneho zástupcu JUDr. V: K...“

II.

V zmysle čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (mutatis mutandis I. ÚS 124/03, III. ÚS 263/03, III. ÚS 218/07).

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Z hľadiska posúdenia opodstatnenosti sťažnosti bolo pre ústavný súd dôležité zistenie, že sťažovateľka sa stala účastníčkou konania na základe uznesenia okresného súdu č. k. 36 C/194/2012-30 z 31. januára 2013, ktorým okresný súd rozhodol o zámene účastníkov konania tak, že namiesto pôvodného navrhovateľa (mesta K., predtým B.) sa navrhovateľkou stala sťažovateľka. Ako bolo zistené zo spisu vedeného v predmetnej veci okresným súdom, označené uznesenie vydal okresný súd na základe návrhu sťažovateľky z 9. januára 2013.

Sťažovateľka sa teda stala účastníčkou konania na základe singulárnej sukcesie, keď pohľadávka voči odporcom bola vložená do základného imania sťažovateľky ako nepeňažný vklad mesta K. do novovytvorenej obchodnej spoločnosti B., s. r. o. Vklad pohľadávky do základného imania sa realizuje na základe právneho úkonu, na ktorý sa podľa § 59 ods. 5 prvej vety zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov primerane aplikujú ustanovenia o postúpení pohľadávky. Uvedená skutočnosť zakladá právo namietať porušenie základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v namietanom konaní v zásade len v období po právoplatnosti uznesenia okresného súdu sp. zn. 36 C/194/2012 z 31. januára 2013, t. j. po 20. februári 2013.

Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na svoju doterajšiu judikatúru, podľa ktorej v prípade procesného nástupníctva na základe singulárnej sukcesie skúma možné porušenie označených práv v období, v ktorom bol sťažovateľ účastníkom posudzovaného konania (m. m. III. ÚS 229/04, IV. ÚS 288/2010, I. ÚS 163/2011). Zároveň ústavný súd považoval za potrebné poukázať aj na svoj ďalší ustálený právny názor, podľa ktorého poskytuje ochranu základnému právu na konanie bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy len vtedy, ak bola sťažnosť pred ústavným súdom uplatnená v čase, keď k namietanému porušeniu označeného práva mohlo dochádzať, resp. jeho porušovanie v tom čase ešte mohlo trvať (m. m. III. ÚS 20/00, II. ÚS 204/03, IV. ÚS 102/05).

Vychádzajúc z uvedených právnych názorov ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti skúmal predovšetkým tú časť namietaného konania, počas ktorého bola sťažovateľka jeho účastníčkou a mohla sa nachádzať v stave právnej neistoty,

čo mohlo viesť k porušovaniu jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd zo súdneho spisu zistil, že v období po 2. februári 2013 okresný súd nariadil 28. februára 2013 pojednávanie na 14. jún 2013 a v súvislosti s jeho nariadením vykonal potrebné procesné úkony.

Na základe svojich zistení ústavný súd konštatuje, že v období od 2. februára 2013 okresný súd v namietanom konaní v zásade plynulo koná, aj keď vzhľadom na doterajšiu dĺžku konania zapríčinenú najmä stratou pôvodného spisu (po zistení uvedenej skutočnosti okresný súd vykonal podľa § 198 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špeciálny súd a vojenské sudy v znení neskorších predpisov rekonštrukciu) mohla činnosť okresného súdu efektívnejšie smerovať k meritórnemu rozhodnutiu veci, a teda aj k právoplatnému skončeniu namietaného konania.

Z judikatúry ústavného súdu ďalej vyplýva, že nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy (II. ÚS 57/01, I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02). S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého súdu nemusí vyznačovať takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00).

Aplikujúc svoju ustálenú judikatúru na posudzovanú vec ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti dospel k záveru, že postup okresného súdu v namietanom konaní v období, v ktorom bola sťažovateľka účastníčkou konania, nevykazuje také priet'ahy, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné. Prihliadajúc na dĺžku konania ústavný súd zistil, že po podaní sťažnosti zo 16. mája 2012 na doterajší postup v konaní predsedovi okresnému súdu začal okresný súd vykonávať procesné úkony smerujúce k prerokovaniu a rozhodnutiu veci, najskôr k rekonštrukcii pôvodného spisu (20. júna 2012 vyzval okresný súd sťažovateľku na predloženie všetkých listinných dôkazov a 25. júla 2012 vyhotovil zápisnicu o rekonštrukcii spisu), následne k jej prideleniu zákonnému sudcovi elektronickou podateľňou (15. augusta 2012) a napokon k jej prerokovaniu (úpravou z 21. augusta 2012 okresný súd nariadil pojednávanie na 11. december 2012 spolu s ďalšími súvisiacimi

procesnými úkonmi, 30. októbra 2012 bol odporcom ustanovený opatrovník v konaní z dôvodu ich neznámeho pobytu, 11. decembra 2012 bolo vykonané pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito z dôvodu potreby rozhodnúť o zámene účastníkov konania na strane navrhovateľa, 31. januára 2013 okresný súd vydal uznesenie č. k. 36 C/194/2012-30, ktorým pripustil zmenu na strane navrhovateľky na základe jej písomného návrhu z 9. januára 2013 a úpravou z 28. februára 2013 bol nariadený nový termín pojednávania vo veci na 14. jún 2013). Z uvedeného je zrejmé, že po podaní sťažnosti predsedovi okresného súdu podľa § 62 a nasl. zákona o súdoch začal okresný súd vo veci aktívne konať, a teda došlo k náprave porušovania základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že sťažnosť je potrebné už pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietnuť z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. júna 2013